

Statens konstverkskommission

Prisnämnden

Allmän konståvling för nationalmuseets tilläggsdel, Helsingfors, 8.12.2022-3.4.2023

Tid: To 20.4. 2023 kl. 13:00-18:03

Plats: Kiasma, Seminarieutrymmet, Mannerheimplatsen 2, Helsingfors

Närvarande: Prisnämnden
Riitta Ojanperä, prisnämndens ordförande
Jari Auer
Pirjetta Brander
Marja Helander
Heli Hiltunen
Ari Pelkonen
Kirsti Saarikorpi
Mika Savela

Eirja Aarnio, prisnämndens sekreterare
Heli Ahmio, tävlingens kontaktperson

Experter kl 15:00-17:00

Överdirektör Elina Anttila, Överintendent Sanna Teittinen, marknads- och kommunikationschef Päivi Kukkanen (Nationalmuseet); driftchef, arkitekt Tomi Nikander (museiverket); byggherrschef Jukka Lallo (Senatsfastigheter); arkitekt Samuli Miittinen (JKMM Arkitekter)

1. Mötets lagenlighet och beslutsförhet
Ordförande konstaterade mötet lagenligt och beslutsfört.
2. Granskande av tävlingsreglerna och tävlingsprogrammet

Det konstaterades att tävlingen är allmän konsttävling i två faser som statens konstverkskommission ordnade i samarbete med Finlands Nationalmuseum, Museiverket och Senatfastigheter. Som prisnämnd verkade statens konstverkskommission. Tävlingsdokumenten fanns att laddas ner från och med den 8.12.2022 på statens konstverkskommissions nätsidor och tävlingen upphörde 3.4.2023. Tävlingsspråken var finska, svenska och engelska.

3. Registrering av förslagen

Man registrerade att 187 tävlingsförslag hade anlänt vid utsatt tid från följande signaturer. (se bilaga 1.)

4. Uppfyllande av tävlingsvillkoren och eventuell refusering

Man konstaterade att av de 187 tävlingsförslagen blev 15 refuserade. Orsaken till refuseringen var att tävlarens namn syntes i förslaget, ett ofullkomligt verkförslag, förslagets filer kunde inte öppnas på grund av filformen eller att man gav ett förslag på ett verk som redan finns.
(se bilaga 1)

5. Allmän bedömning

Syftet med tävlingen var att hitta idéer för ett verk eller en verkhet som skall genomföras i samband med Nationalmuseets tilläggsdel. Nationalmuseet är beläget på Mannerheimvägen 34, 00100 Helsingfors. Verket skulle vara platsbundet och av permanent natur. Verket kan vara i flera delar och genomfört med olika slags metoder. Syftet var att ett verk för sin del skapar en identitet för tilläggsbyggnaden och att den stöder oavbrutenheten i byggnadshelheten. I verkförslaget skulle man ta i beaktande tävlingsmålets specialkvalitet.

Konsten skulle stöda eller vara i en positiv växelverkan som producerar tilläggsvärde med Finlands Nationalmuseums samhälleliga uppgift samt med museets värderingar eller med någon av dem: mänsklighet, inspiration och rörelse.

Prisnämnden konstaterade att tävlingen var huvudsakligen av god kvalitet. Som bäst hade det i tävlingsförslagen tagits i

beaktande tävlingsmålets specialkvalitet samt nybyggnadens imponerade arkitektur. Verkförslagen var till en del trygghetssökande och man vågade inte splittra den ram som arkitekturen skapar.

Tematisk referens söktes från Kalevalas ämnesområde, ur museets föremål eller national arv men med fanns också mycket intressanta undantag. I många av förslagen hade man tänkt på verkens ekologiska livsbåge och på en långsiktig hållbarhet. De flesta förslagen representerade en traditionell professionell bildskulptörkonst. Det konstaterades att målning, konceptuell konst eller upplevelsemässig konst skulle ha kunnat finnas mer av.

Tävlarna hade rätten att be om utredningar och tilläggsinformation som berör tävlingen. Noggrannare frågor kom in bland annat om inomhusutrymmets fuktighets- och om temperaturer, viktbegränsningar, måttuppgifter, placeringsställen och tekniska begränsningar för verket.

6. Toppklassens utvärderingar

Den första fasen var en allmän idétävling. Av de förslag som skickades in valde prisnämnden ut 24 förslag till toppklassen.

001 Kansallismaisema

Den äkta väggmålningen är imponerande och nuförtiden ett sällsynt fönster i det offentliga utrymmet. Målningens monumentala storlek ger en speciell nyans. Det färggranna landskapet för till det omgivande rummet tilläggsvärde och betonar detaljerna i rummet.

007 Jatulintarha

Labyrinten är ett motiv som stimulerar sinnet och är visuellt intressant. Man skulle ännu kunna utveckla ljusfenomenet i lösningen av labyrinten som nämns i planeringen. Intressant är också möjligheten att använda den interaktivt. Ljusprojiceringen kan producera ordbudskap.

011 ÄM2023

Förslaget är traditionellt men till sitt motiv tilltalande. Världen, jordens runda form och måtten passar både till ett ute- som inomhusrum.

016 Jörmungandr

Intressant, miljöverk i stort format. Passar väl in i museets arkitektur.

018 Lojan puutarhassa

I ryans plan har man noggrant utforskat den finstilla motiv- och färgvärden. Materialvalet är speciellt intressant och levande. Förslaget är rik på betraktelse och utforskning. Den fungerar fint i olika belysningar. Ryan som är tuftad i den här skalan är i sig själv som ett mikrokosmos. Förslaget hade också en skicklig bakgrund och en förbindelse till arkitekturen i Nationalmuseets gamla del, till Hvitträskts trädgård och Loja Saarinen. Illustrationsvärlden i verkförslaget avviker till sin fördel från den traditionella ryans ryabildkatalog.

019 Juuret

Innehållet i verket intresserar och dess svartvithet fungerar bra. Formen är kanske emellertid för stor och dominant.

020 Ursa Major

Förslaget har en fungerande form och skalan är till för ett utomhusverk. Verket upprepar Nationalmuseets traditionella björnmärke som känns som en fungerande tanke när man tänker på besökarnas åldersspann.

024 Omaksi kuvaksi

Det föreställande ansiktsmotivet är universellt intressant och till och med gammalmodigt men särskilt placerad i en nybyggnad lite distinkt överraskande. Det tredimensionella och synvinklarnas växlingar uttrycker emellertid verkets moderna natur. Motivet är kompetent för att skapa en stark stämning som är platsbundet och fungerar också bra som ett element i aulan som man kan minnas och orientera sig efter.

027 Kehä

Verkkelheten är uppfinningsrik och finurlig. Ett intressant verk för museikontexten.

029 Sotkanperä

Ett funktionellt, deltagande, roligt utomhusverk. Passar till gårdens form under årets alla dygn på grund av sin färgsättning och funktionellhet. Laserstrålen för till verket ett mystiskt tillägg under årets mörka tid.

032 Synergioita

Ett smyckeslikt verk för ett utomhus utrymme som är storskaligt och mångfacetterat, som har en förmåga att vara i växelverkan

med utvidgningens starka yttre form och med arkitekturen. Materialets nyans på verket och detaljen som hänför sig till ett blad av en växts upprepar sig i byggnadens material- och formval. Referenserna till den traditionella ornamentiken fungerar också i en större skala och förenar tankemässigt det globala till det lokala.

033 Välähdys

Blixtar av sanningen. Väcker frågor om vad som är sant och vad som är villfarelse, kan man lita på sina egna sinnen. Illusionerna och villfarelserna i rummen, en uppeggande tanke "en spegelbild som fungerar med fördröjning". Det intresserar hur man kommer att genomföra det.

034 Interwoven Histories

På ett intressant sätt en ny tolkning av ryan. Bryter ner gränserna i ryamakartraditionen. En rya av återanvändningsmaterial, av rivna klädtrasor, klädernas betydelse i verket. Varje klädesplagg som i verket har använts tillför verket den persons berättelse som kläderna använts av.

035 Solaris

Stiligt i sin dekorativitet och fyller på ett bra sätt ut det valda väggutrymmet. Den varma färgen är bra och passar in i den övriga rumshelheten.

047 Jump Jump

Ett lekfullt, uppfinningsrikt och roligt verk som använder sig av golvytan. Det som särskilt attraherar i förslaget är slumpmässigheten i mötet med konsten.

050 Kannattelija

Verkets placering i utrymmet är ganska imponerande. Kannattelija är ett helhetsbetonat storskaligt verk, som är tillräckligt annorlunda och avvikande i relation till utrymmets arkitektur. Skapar i utrymmet en fin positiv spänning mellan utrymmet självt och verket.

053 Pesä

Den tvådelade skulpturen förenar tilläggsdelens inomhus- och utomhusutrymmen. De traditionella, estetiska materialen kommunicerar återhållsamt med arkitekturens formspråk och material. Mytologin som finns i bakgrunden till verket visar sig i verket på ett finstämt och elegant sätt. Verket är utformat på ett vackert och stiliserat sätt, materialet kommer i båda skulpturerna

utmärkt fram och kommer under tidens gång att få en vacker patina.

063 Ajan pirta

Ett finländskt, feminint och folkligt tema som har framställts harmoniskt och abstraherande. Måttstockmässigt och formellt modigt, lyckas ta museets foajéutrymme i besittning.

071 Metsien kansa

Verkets former får en att tänka på traditionella tygmönster eller en granskog. Detta sker på ett finstämt, personligt och intressant sätt. Verkets skala passar det planerade utrymmet. Som materialval och genom hur materialet behandlas tillför keramiken utrymmet en motvikt som går väl ihop med rummets förenklade linjer. Verket passar rummet väl och är inte påträngande, men pekar samtidigt mot ett arkaiskt förflutet. En mystisk stämning.

072 Jäänne

Ett keramikverk som är okonstlat, men ändå till volymen stort och högtidligt. Det robusta, massiva verket av högbränt porslin som uppfattas som skört väcker fantasier som går i många riktningar. Verket är säkert intressant att titta på både på nära och på långt håll samt från olika höjd. Verkets form och ytstruktur kommunicerar fint med arkitekturen, genom att det består av stycken med en fri form.

075 Muisti

Verket breder på ett vidsträckt sätt ut sig över hela nybyggnadens område och tar i besittning såväl golvet som väggytan. Verket som är okonstlat men som förenar många framställningssätt passar vackert in i byggnadens uttryck.

077 Khronos

Algoritmen som finns i verkets bakgrund producerar kontinuerligt nya variationer, slumpmässigheten är en väsentlig del av verket. Projiceringarna som är i synkroni med moderverket och syns antingen på museets utomhusområde eller någon helt annanstans, är en fascinerande tanke. Ett på alla sätt ambitiöst verk.

079 Kultasäde

Verket som starkt baserar sig på ett enda material och dess egenskaper passar in i den omgivande arkitekturen och dess kosmiska och naturvetenskapliga hänvisningar. Verket upprepar materialnyanserna i byggnaden. Den rörliga ljuskäglan i varma

nyanser tillför emellanåt utrymmet en intressant detalj. Verket är okonstlat. Materialvalen för spegeln är stiliserat högtidliga.

082 Auringon synty

Det är fråga om ett traditionellt verk som dock passar för byggnaden. Till sin tanke är verket vackert: en gyllene, värmande sol, som stiger fram ur jorden. Verket är enkelt, stiliserat och fridfullt.

083 Maan syleily

Vackert och samtidigt deformerat. Ett modigt verk som inte förklarar för mycket. Lämnar tolkningen öppen. Har man medan man hållit på med att bygga den nya delen i marken hittat huvudet av en forntida staty?

088 Nuorallatanssija, maailma ja yhteenkuulumisen kaipuu

Den stora formen och dess lätthet passar till sin skala och volym bra ihop med nybyggnaden. I verket finns något ståtligt, magiskt, som stiger upp över det vardagliga nuet och som på samma gång är mycket lätt att närma sig.

095 Aiolos

Tar på ett personligt och uppfinningsrikt sätt och med en lätt touch en del av gården i besittning. Vid placeringen måste verkets förhållande till byggnaden beaktas.

097 Palttina ja Toimikas

En liten vidgar sig till en stor. En struktur av känsliga tygvävar lyfts fram på ett intressant sätt genom att låta tanken omvandlas och få en monumental storlek. De lätt igenkännliga formerna går att närma sig trots verkets hårda och kalla material.

099 Aika

Verkförslaget är en stilren, behärskad mobil, som passar vackert in i utrymmet.

119 Pinnan alla

I verket finns något vemodigt och känsligt, trots att dess material är kraftiga och traditionella. Ett interaktivt verk redan i framställningsskedet. Förslaget syftar på det kollektiva minnet. Sagoaktigt, mytiskt, illustrerar på ett fint sätt de finska sagorna och själslandskapen. Syftet med att skapa ljudverket är att få människor med i samlandet av undervattensljud.

120 Hiutale

Det mångsidiga temat snöflingan är lätt igenkännbart för alla. Förslaget ger ändlösa variationsmöjligheter när det gäller form och ytbehandling samt hängningsalternativ.

125 Lähdevettä

Mosaiken i planen är ett varierande, organiskt, elegant material. Ett känsligt slutresultat, som harmonierar väl med rummets arkitektur. Verket lyfter fram vattnets och källornas betydelse för människorna. Att söka sig till vatten är något som förenar människorna. I verket genomförs konstnärens syfte att skapa ett positivt och hoppningivande verk. De handgjorda keramikmosaikerna i form av en stor yta är verkligt imponerande. När det gäller nyanserna i glasyren på keramikdelarna har man tänkt på verkets förhållande till nybyggnadens arkitektur och materialvalen för den.

127 M niin kuin Matriarkka

I verket attraherar texten och lekfullheten. Det helhetsbetonade verket förenar inomhus- och utomhusutrymmet.

132 Kivenkuoret

I verket har man på ett intressant sätt gått från stenbrottsetetiken till följande konstnärliga nivå genom att strikt avgränsa naturformerna med en "skärare" som baserar sig på x-, y- och z-axlarna.

148 Kello

Ett småskaligt och finstämt verk som betonar föremålskulturen, och som förenar formgivningsmässiga, funktionella och konstnärliga drag. Om det lyckas kan verket bli en klassiker som hör ihop med foajén och byggnaden.

150 Välähdykset

Det okonstlade verket som emellanåt är helt omärkligt fungerar vackert som en del av nybyggnaden. Förslaget är stiligt och fullständigt i linje med den omgivande arkitekturen och ytmaterialen. Ljusglimtarna är en upplivande och glädjande del och i den här skalan en idé med påverkningskraft, troligen synnerligen enkel att förverkliga tekniskt. Ljusverket som förändras möjliggör många slags bilder och stämningar i rummet. Idén är intressant.

152 Kansallinen tuoksu

En uppfriskande tanke om att använda och utveckla dofter för ett konstverk. Utveckling av dofter som konstnärlig process låter som något verkligen nytt. Hur doftar de nationellt viktiga tingen? Väsentligt i det här närmandesättet har varit samarbetet mellan professionella på olika områden bla. en konstnär och en parfymör.

166 Lost and Found

Tar museibesökarna till den kamkeramiska perioden, och hänvisar på ett kanske lekfullt sätt till antikens ruiner. I en eventuell vidareutveckling bör objektens antal, storlek och placering beaktas, så att de inte börjar tävla med Atlasbyggnadens känslighet och immaterialitet.

173 Puhti

Det lekfulla verket biter sig fast i finskhetens kärna, men för emellertid tankarna till det förflutna, arkeologi och fornlämningar. Verkets formspråk korrelerar fint med Atlasarkitektur.

175 Sammon palautus

Ett till sitt tema traditionellt, men till sin bredd speciellt verk vars skala ger rum för många möjligheter, och som också skulle fortsätta med att ha som tema det gamla museets djurgestalter.

178 Samassa veneessä

Stenarna med sina ingraveringar och växtplanteringen på gården, tillsammans med glasverken på väggarna i inomhusutrymmet med sina ljudvärldar, skapar en vacker helhet som passar förträffligt in i byggnadens arkitektur med dess förgyllningar. Tanken om vattnet och vattenlederna som en viktig del av Finlands historia, fortsättningsvis.

185 Muistolehto

Ett långsiktigt verk som passar utmärkt som berättelse. Verket upprepar på ett intressant sätt tanken om en tidskapsel. Hur ser det här ögonblicket ut i framtiden i ljuset av de samlade och begravda föremålen?

7. Beslut om de verk som når skede II

Ur toppklassen valde prisjuryn ut 4 förslag för tävlingens andra skede. Förslagen rangordnas inte:

Förslagen:

018 Lojan puutarhassa

119 Pinnan alla

125 Lähdevettä

150 Välähdykset

Varje skissidé som har valts till tävlingens andra skede belönas med 5 000 euro efter att idétävlingen avgjorts. Priserna är skattefria.

8. Registrering av konstnärerna som deltar i skede II
Konstnärernas namn registreras i alfabetisk ordning.

Namnen:

Atso Airola & Leon Hidalgo

Otto Karvonen

Hanna-Kaisa Korolainen

Tuula Lehtinen

9. Kungörande av resultaten i tävlingsskede I

Tävlingsjuryn kungör förslagen och namnen på konstnärerna som nått skede II onsdagen 3.5.2023 på statens konsverkskommissions nätsidor.

Bedömningsprotokollet finns till beskådande under tiden mellan 3.5–3.11.2023 på tävlingens internetsida www.valtionaideteostoimikunta.fi/Kansallismuseo-taidekilpailu. Materialet i de förslag som inte belönats förstörs tillsammans med sina upphovspersonuppgifter sex månader efter tävlingens avgörande.

10. Överenskommelse om fortsatta åtgärder

Tävlingens II:a skede börjar 10.5.2023 och slutar tisdagen 12.9.2023. I tävlingens andra skede deltar endast de konstnärer vars förslag belönats i idétävlingen, och som vidareutvecklar sina förslag som belönats i idétävlingen. De som valts till andra skedet kan till tävlingen lämna in flera förslag, men de måste alla vara gjorda på basen av den idéskiss som belönats i första skedet. De vidareutvecklade förslagen måste framställas på ett sådant sätt att de också kan visas på utställningen.

För de deltagare som valts till andra skedet ordnas ett särskilt seminarium onsdagen den 10.5.2023 på Nationalmuseet, Mannerheimvägen 35, Helsingfors.

Av förslagen i andra skedet ordnas en utställning på Finlands nationalmuseum, 26.9-15.10.2023. I samband med utställningen på Finlands nationalmuseum ordnas en publikomröstning, som inte är bindande för beslutsfattandet. Publikens favorit kungörs i samband med kungörandet av tävlingens officiella vinnare. Förslagen i andra skedet finns till beskådande anonymt under tiden för utställningen också på tävlingens internetsida www.valtionaideteostoimikunta.fi/Kansallismuseo-taidekilpailu.

Det slutliga tävlingsresultatet kungörs 16.10.2023 på statens konstverkskommissions nätsidor. Tävlingsarbetena i andra skedet samt bedömningsprotokollet finns till beskådande 16.10.2023–15.4.2024 på tävlingens internetsidor www.valtiontaideteostoimikunta.fi/Kansallismuseo-taidekilpailu.

I tävlingen väljs ut av de belönade förslagen 1–3 som är de konstnärligt, funktionellt och ekonomiskt mest lämpade för vidareutveckling. Om vidareutveckling och framställning görs ett särskilt avtal efter att tävlingen avgjorts.

Vi strävar till att verket framställs under åren 2024–2027, på ett sådant sätt att det kan förenas med fortskridandet av byggprojektet.

11. Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet to 20.4.2023 kl 18:03.

Bevittnat

Riitta Ojanperä, tävlingsjuryns ordförande

Jari Auer

Pirjetta Brander

Marja Helander

Heli Hiltunen

Ari Pelkonen

Kirsti Saarikorpi

Mika Savela

Eija Aarnio, tävlingsjuryns sekreterare

